

DE DWALENDE
GELOOFSLEER
VAN DE **ASHĀ'IRA**

door

Shaykh 'Abd Allāh Abā Buṭayn

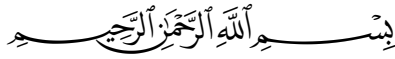
vertaling en voetnoten

Abū Junayd 'Īsā al-Hūlandī

Al-Hikmah Publicaties

DE DWALENDE GELOOFSLEER VAN DE ASHĀ'IRA

In de naam van Allah, de Barmhartige, de Genadevolle

Shaykh Abā Buṭayn¹ zei het volgende zoals is vermeld in *Al-Durar al-Saniyya fī al-Ajwiba al-Najdiyya* (dl. 1, blz. 362-365):

‘...Weet dat de meeste mensen tegenwoordig² Ash‘ariyya³ zijn. Hun geloofsleer met betrekking tot de eigenschappen van de Heer *سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى* komt overeen met een gedeelte van waarop de Mu‘tazila⁴

¹ Shaykh Abā Buṭayn: ‘Abd Allāh b. ‘Abd al-Raḥmān b. ‘Abd al-‘Azīz ‘Abā Buṭayn’ (1194-1282 AH) was een van de grote geleerden van Najd en werd ook wel ‘de moefti van de landen van Najd’ genoemd. Voor een uitgebreide biografie zie: ‘Abd Allāh al-Bassām, *‘Ulamā’ Najd khalāl thamāniya qurūn* IV (Riyad 1419 AH) 225-244.

² In de tijd van de Shaykh.

³ Al-Ash‘ariyya (Al-Ashā‘ira): Een sekte die zich toeschrijft aan Abū al-Ḥasan al-Ash‘arī (260-330), terwijl Abū al-Ḥasan zelf uiteindelijk is teruggekeerd naar de weg van de *Salaf*. De aanhangers van deze sekte bevestigen slechts zeven eigenschappen van Allah. Zij beweren dat het verstand op deze zeven duidt. De rest van de eigenschappen interpreteren zij foutief. Zie: Muḥammad b. Ṣāliḥ al-‘Uthaymīn, *Sharḥ Lum‘at al-‘itiqād* (Riyad 1995) 163.

⁴ Al-Mu‘tazila: Zij zijn de volgelingen van Wāṣil b. ‘Aṭā’, die zich afzonderde van de bijeenkomst van al-Ḥasan al-Baṣrī en verklaarde dat de zondaar zich bevindt in een positie tussen twee posities, hij is geen gelovige noch een ongelovige en hij zal voor eeuwig in het Hellevuur zijn. ‘Amr b. ‘Ubayd volgde hem daarin. Zij ontkennen de eigenschappen van Allah en zij ontkennen de diviene voorbestemming. Zie: Ibidem.

en de Jahmiyya⁵ zich bevinden, want zij (i.e. de Ashā'ira) bevestigen bepaalde eigenschappen zonder de andere (eigenschappen te bevestigen).

Zij bevestigen: het leven, de kennis, de macht, de wil, het gehoor, het zicht en het spreken. Maar zij ontkennen alles buiten deze (zeven) eigenschappen, door middel van valse interpretatie.

Ook al bevestigen zij de eigenschap van het spreken (*al-Kalām*), wat in overeenstemming is met Ahl al-Sunna, toch ontkennen zij het in werkelijkheid, omdat het spreken bij hen slechts de betekenis inhoudt. Zij zeggen: 'De letters van de Qur'ān zijn geschapen. Allah heeft niet gesproken met een letter, noch met een geluid.' Dus de Jahmiyya zeiden tegen hen: 'Dit is exact wat wij zeggen! Het Woord van Allah is geschapen. Want de bedoeling is de letters, niet de betekenis.'

Maar de geloofsleer van alle voorgangers is dat het Woord van Allah ongeschapen is, en dat Hij sprak door middel van de Qur'ān, met diens letters en diens betekenissen. En dat Hij spreekt met geluid dat gehoord wordt door wie Hij wil.

De Ash'ariyya bevestigen ook niet de hoogheid (*'Uluww*) van de Heer boven Zijn hemelen en Zijn verhevenheid (*Istiwā'*) boven

⁵ Al-Jahmiyya: Een sekte die wordt toegeschreven aan al-Jahm b. Ṣafwān (o. 128). Zij ontkennen de eigenschappen van Allah, geloven in fatalisme en hangen de stelling aan dat *al-Īmān* slechts de bevestiging van het hart is. Zie: *Ibidem*, 162.

Zijn Troon. Zij noemen degene die de eigenschap van hoogheid en de verhevenheid boven de Troon bevestigt een *Mujassim* en een *Mushabbih*.⁶

Dit (i.e. het ontkennen van hoogheid en verhevenheid) is in strijd met de geloofsleer van Ahl al-Sunna wa-l-Jamā‘a. Want zij bevestigen de eigenschap van hoogheid en verhevenheid, zoals Hij dat over Zichzelf vermeld heeft, en waarmee Zijn Boodschapper صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ hem beschreven heeft, zonder *Takyīf* (het vragen over of het vaststellen van de hoedanigheid), noch *Ta‘īl* (het ontkennen).

Velen van de Salaf hebben het ongeloof verklaard van degene die de eigenschap van de hoogheid en de verhevenheid niet bevestigt.

De Ashā‘ira zijn overeengekomen met de Jahmiyya wat betreft deze eigenschap. Maar de Jahmiyya zeggen: ‘Hij is op elke plaats

⁶ Dit zijn scheldwoorden die gebruikt worden door de mensen van dwaling om Ahl al-Sunna wa-l-Jamā‘a mee te beschimpen. Een *Mujassim* is iemand die stelt dat Allah, de Verhevene, een lichaam heeft. Een *Mushabbih* is iemand die Allah vergelijkt met de schepping. In het Nederlands wordt hiervoor veelal de term ‘antropomorfist’ gebruikt door de vijanden van Ahl al-Sunna.

(i.e. overal).’ En [zij worden] *al-Ḥulūliyya*⁷ [genoemd].⁸ Terwijl de Ash‘ariyya zeggen: ‘Hij was zonder plaats. Dus Hij is zoals Hij was, voordat de plaats werd geschapen.’

En de Ash‘ariyya komen overeen met Ahl as-Sunna in (het bevestigen) dat de gelovigen hun Heer zien in het Paradijs. Maar vervolgens zeggen zij: ‘De betekenis van het “zien” is slechts een vermeerdering van kennis die Allah scheidt in het hart van degene die kijkt met zijn ogen. Geen werkelijk zicht met de ogen.’

Daarmee zijn zij ontkenners van het Zien van Allah, hetgeen waar de Qur‘ān op duidt en de overleveringen van de Profeet صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ daarover zijn talloos.

En de geloofsleer van de Ashā‘ira is dat al-Īmān slechts het bevestigen inhoudt. Zij schaarden de handelingen van de ledematen daar niet onder. Zij zeiden: ‘Ook al werden de handelingen in de overleveringen Īmān genoemd, dit was figuurlijk, niet letterlijk.’

⁷ Al-Ḥulūliyya: Aanhangers van het geloof in *al-Ḥulūl*. Al-Ḥulūl houdt in dat het één zich manifesteert in het ander. De bedoeling is hier de algemene Ḥulūl van de Ḥulūliyya van onder de (vroegere) Jahmiyya. Zij beweerden dat Allah zich manifesteert in de gehele schepping (i.e. pantheïsme). Ofwel: Dat Allah overal is. Zij staan tegenover de ontkenners van onder de Jahmiyya die zeggen dat Allah zonder plaats is, zoals ook de Ash‘ariyya zeggen. Zie: Ibn Taymiyya, *Majmū‘ fatāwā Shaykh al-Islām* II (Al-Manṣūra 2005) 107, 181.

⁸ In *Al-Durar* was datgene dat tussen vierkante haakjes staat [] niet aanwezig. Het is bevestigd in: *Majmū‘at al-rasā’il wa-l-masā’il al-Najdiyya* II (Cairo 1928) 177.

En de geloofsleer van Ahl al-Sunna wa-l-Jamā‘a is dat al-Īmān inhoudt: ‘Het geloof met het hart, de uitspraak met de tong en de handeling met de ledematen.’ Een groep van onder de geleerden heeft zelfs degene die de handeling uit al-Iman haalt ongelovig verklaart.

Wanneer jij hebt vastgesteld: Wat wij hebben vermeld over de geloofsleer van de Ashā‘ira, waaronder: Het ontkennen van de eigenschappen van de Heer buiten de zeven die wij hebben vermeld, en dat zij zeggen: ‘Allah spreekt niet met een letter, noch met een geluid’, en dat de letters van de Qur’ān geschapen zijn. Zij beweren dat het Woord van de Heer één betekenis heeft, en dat de inhoud van de Qur’ān exact hetzelfde is als de Thora en de Evangelie. Maar als het wordt verwoord in het Arabisch dan is het de Qur’ān, als het wordt verwoord in het Hebreeuws dan is het de Thora en als het wordt verwoord in het Syrisch (*al-Suryāniyya*, een dialect van het Aramees) dan is het de Evangelie. Verder bevestigen zij niet dat de mensen van het Paradijs hun Heer zullen zien met hun ogen.

Wanneer jij dat te weten bent gekomen, dan herken je de fout van degene die al-Ash‘ariyya schaart onder Ahl al-Sunna, zoals al-

Saffārīnī⁹ vermeld heeft in enkele van zijn uitspraken.¹⁰ Het is mogelijk dat hij hen schaarde onder Ahl al-Sunna om hen te vleien, omdat zij tegenwoordig de meerderheid zijn en de macht hebben.¹¹ Ondanks dat sommige latere Ḥanābila vervallen zijn in gedeelten van waar zij zich op bevinden.¹²

⁹ Imam al-Saffārīnī: Volledige naam: Muḥammad b. Aḥmad b. Sālim b. Sulaymān al-Saffārīnī. (1114-1188 AH). Hij werd geboren in het dorpje Saffārīn dicht bij Nablus (in het huidige Palestina). Hij was een bekende Ḥanbalī geleerde. Zie de biografie geschreven door ‘Abd al-Salām al-Sulaymān in: Šāliḥ b. Fawzān al-Fawzān, *Sharḥ al-Durra al-Muḍīyya fī ‘aqd Abl al-Firqa al-Mardīyya* (Riyad 2004) 7-10.

¹⁰ Zoals te vinden is in zijn boek: *Lawāmi‘ al-anwār al-bahīyya* I (Damascus 1982) 73.

¹¹ Dit was zo in de tijd van de Shaykh.

¹² ‘Abd al-Raḥmān b. Muḥammad b. Qāsim (red.), *Al-Durar al-saniyya fī al-ajwiba al-najdiyya* I (z.p. 1996) 362-365. (Vertaling en voetnoten: Abū Junayd).